GEMEENTE WESTERWOLDE

cittaslow

Zaaknummer:
Z/26/368932/D-859470

Memo

Aan:	**Gemeenteraad van de gemeente Westerwolde**
Van:	**Herma Hemmen**
CC:	
Datum:	**9 oktober 2026**
Betreft:	**Toelichting op punt 11 raadsvergadering 21 oktober betreffende 'Adviesrecht omgevingsvergunning (BOPA) Zonnepark Hamster Zunne**

Opmerkingen:

Geachte raad,

Voor de behandeling van het raadsvoorstel inzake het adviesrecht voor de omgevingsvergunning (BOPA) van Zonnepark Hamster Zunne hecht ik eraan uw raad aanvullende achtergrondinformatie mee te geven. Het voorliggende besluit raakt niet alleen aan de ruimtelijke beoordeling van het initiatief, maar ook aan eerder door de raad gemaakte beleidskeuzes rondom de RES-opgave en de aangewezen pijplijnprojecten.

Met deze memo wordt daarom nadere duiding gegeven aan enkele begrippen en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor uw afweging.

RES (Regionale Energie Strategie)
In het kader van de landelijke klimaatafspraken werken gemeenten, provincies en waterschappen regionaal samen binnen de Regionale Energiestrategie (RES). Ook de gemeente Westerwolde maakt onderdeel uit van de RES-regio Groningen. Binnen deze samenwerking zijn afspraken gemaakt over de bijdrage van iedere gemeente aan de opwek van duurzame energie. Voor Westerwolde betekent dit een opgave van 0,45 TWh aan duurzame energieopwekking in 2030. Het is uiterst onzeker of we onze opgave voor 2030 gaan halen, mede ook door niet doorgaan van zonnepark Harpel 2. Inmiddels

hebben we ongeveer 0,23 TWh van onze RES-opgave voor 2030 gerealiseerd. Met de realisatie van het zonnepark Hamster Zunne wordt ongeveer 0,09 TWh aan duurzame energieopwekking hieraan toegevoegd.

De status van het project als pijplijn

Bij de beoordeling van het voorliggende adviesrecht is het van belang stil te staan bij de positie van het project als door de gemeenteraad aangewezen pijplijnproject binnen de RES-opgave. Door eerdere besluitvorming heeft de gemeenteraad uitgesproken dat deze projecten, ondanks het inmiddels aangescherpte beleid ten aanzien van grootschalige zonneparken, verder uitgewerkt konden worden binnen de daarvoor vastgestelde beleidskaders. Zonnepark Hamster Zunne is één van deze aangewezen pijplijnprojecten.

Pijplijnproject in kader van de RES

Binnen de Regionale Energiestrategie (RES) hebben gemeenten afspraken gemaakt over de bijdrage die zij leveren aan de opwek van duurzame energie. In dat kader heeft de gemeenteraad van Westerwolde eerder een aantal initiatieven voor het opwekken van duurzame energie aangewezen als zogenoemde pijplijnprojecten. Deze projecten konden, ondanks het later vastgestelde uitgangspunt dat nieuwe grootschalige zonneparken groter dan 10 hectare niet langer wenselijk zijn, verder worden uitgewerkt binnen de geldende beleidskaders. De aangewezen pijplijnprojecten leveren een belangrijke bijdrage aan de duurzame energieopgave van Westerwolde van 0,45 TWh in 2030. Zonnepark Hamster Zunne is één van de projecten die door de raad als pijplijnproject is aangemerkt. Het zonnepark Hamster Zunne zal bestaan uit circa 38 ha aan zonnepanelen en levert ongeveer 0,09 TWh bij aan de duurzame energieopgave.

Grenstractaat

Het zonnepark Hamster Zunne ligt direct aan de grens met Duitsland. Van toepassing is nog het grenstractaat van Meppen uit 1824. Hierin is opgenomen dat binnen een straal van 376 meter aan beide zijden van de grens geen bebouwing mag komen. In het oorspronkelijke plan voor het zonnepark Hamster Zunne was er geen rekening gehouden met het grenstractaat en waren zonnepanelen gepland binnen 376 meter van de grens.

Lokaal eigendom

In overeenstemming met het ‘beleidskader zonne- en windenenergie 2023-2027’ van de gemeente Westerwolde dient een initiatiefnemer van een zonnepark rekening te houden dat een zo groot mogelijk deel van de winsten uit zonneparken ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Daarbij moet worden gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom, echter dit percentage blijkt, ook landelijk gezien, niet haalbaar vanwege de benodigde hoge investeringsbedragen die niet op te brengen zijn voor lokale energiecoöperaties. Inmiddels is er wel een alternatief uitgewerkt waarbij lokale energiecoöperaties met een zogenaamde financial lease (of andere financiële constructie) mogelijkheid wordt geboden om een deel van een zonnepark in lokaal eigendom te verkrijgen. De opbrengsten van dat stukje lokaal eigendom van het zonnepark komen rechtstreeks ten goede aan de leden van de energiecoöperatie. In het geval een energiecoöperatie en een initiatiefnemer er niet uitkomen kan ook worden gekozen voor een jaarlijkse storting in het gemeentelijk duurzaamheidsfonds en in een gebiedsfonds.

Voor de invulling van lokaal eigendom van zonnepark Hamster Zunne hebben de lokale energiecoöperatie en de initiatiefnemers afspraken kunnen maken. Afgesproken is dat gedurende de

looptijd van het project jaarlijks € 112.500, - beschikbaar wordt gesteld. Dit bedrag kan de energiecoöperatie inzetten om een deel van het zonnepark in eigendom te verkrijgen.

Natuurontwikkeling

Door aanleg van het zonnepark kan de dichtheid van het slotenpatroon beperkt worden ten opzichte van het huidig gebruik als akkerbouwland. Dit leidt tot vertraging van de ontwatering van het gebied wat als effect heeft dat verdroging van het gebied wordt beperkt. Bij extensief beheer kan natuurontwikkeling worden versterkt.

Besluitvorming nodig voor 27 oktober 2026

Voor de financiering van duurzame energieprojecten zijn initiatiefnemers afhankelijk van beschikbare subsidieregelingen. Om in aanmerking te kunnen komen voor de relevante subsidietrajecten dient de benodigde vergunningverlening tijdig te zijn afgerond. Voor dit project geldt dat besluitvorming in oktober noodzakelijk is om tijdig de subsidieaanvragen mogelijk te maken. Wanneer deze planning niet wordt gehaald, kan dit gevolgen hebben voor de financiële haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het project.